

Aan

De minister van Financiën van Sint Maarten

Adres kantoor Curaçao

De Rouvilleweg 39

Willemstad, Curaçao

Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten

Frontstreet 26

Convent Building

Philipsburg, Sint Maarten

Telefoon (+1721) 5430331

Contactpersoon

Vera Zanen

Datum

18 maart 2019

Ons kenmerk

Cft 201900036

Pagina

1/6

Onderwerp

Reactie op de vierde uitvoeringsrapportage 2018 Sint Maarten

Telefoonnummer

+5999 4619081

E-mail

info@cft.cw

Uw kenmerk

Bijlage

-

Adres kantoor Aruba

L.G. Smith Boulevard 68

La Piccola Marina

Oranjestad, Aruba

Telefoon (+297) 5832800

E-mail info@cft.cw

Internet www.cft.cw

Geachte heer Geerlings,

Het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) heeft op 6 maart jl. van Sint Maarten de vierde uitvoeringsrapportage (UR) 2018 ontvangen. Conform artikel 18 lid 1 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) dient het Cft de UR uiterlijk zes weken na afloop van elk kwartaal te ontvangen. Het Cft constateert dat de vierde UR 2018 te laat is aangeleverd. In deze brief ontvangt u de reactie van het Cft op de vierde UR 2018, zoals gebruikelijk wordt deze in afschrift verstuurd aan de voorzitter van de Staten.

Naast de UR ontvangt het Cft maandelijks rapportages van Sint Maarten, conform besluitvorming in de Rijksministerraad (RMR) d.d. 16 maart 2018. Sint Maarten heeft van april 2018 tot en met december 2018 de maandrapportages op tijd aangeleverd.

Oordeel

De RMR heeft op 16 maart 2018 besloten om voor begrotingsjaar 2018 op grond van artikel 25 van de Rft akkoord te gaan met het afwijken van de normen zoals opgenomen in artikel 15 van de Rft. Hierdoor is het Sint Maarten toegestaan een tekort te presenteren op de gewone dienst in 2018 en de tekorten uit voorgaande jaren op een later moment te compenseren.

Het Cft heeft gedurende 2018 vastgesteld dat de realisatie over 2018 gunstiger uitvalt dan begroot. Uit de vierde UR blijkt ANG 374,4 miljoen aan baten en ANG 464,7 miljoen aan lasten, waardoor het tekort uitkomt op ANG 90,3 miljoen, fors lager dan het begrote tekort van ANG 197,1 miljoen. Hogere belastingbaten en lagere personeelslasten zijn hiervoor de voornaamste verklaringen.

Het tekort kan nog wijzigen als gevolg van correcties bij het opstellen van de jaarrekening 2018. Zo zijn mogelijke afwaarderingen op vaste activa nog niet inzichtelijk en beschrijft de risicoparagraaf risico's die kunnen leiden tot aanvullende lasten.

Het totaal aan liquide middelen is gedurende het laatste kwartaal met circa ANG 10 miljoen toegenomen tot ANG 83,1 miljoen, doordat Sint Maarten in oktober 2018 de eerste tranche liquiditeitssteun 2018 heeft ontvangen. De omvang van de door Sint Maarten gerapporteerde betalingsachterstanden is in het vierde kwartaal met ANG 1,0 miljoen gestegen tot ANG 179,9 miljoen. Het Cft dringt er bij Sint Maarten op aan om de betalingsachterstanden in te lopen, onder meer door de daarvoor gereserveerde liquide middelen aan te wenden.

Uitgaande van de beschikbare gegevens voldoet de collectieve sector per 31 december 2018 aan de rentelastnorm. De schuldquote is eind december circa 39% van het BBP¹.

Het Cft stelt vast dat in het vierde kwartaal nagenoeg geen voortgang is geboekt op de uitvoering van de deelprojecten voor het verbeteren van het financieel beheer en spreekt daar zijn teleurstelling over uit. Er bestaat nog een grote achterstand bij de financiële verantwoording. Hoewel de jaarrekeningen 2013 en 2014 recent zijn goedgekeurd door de Staten, dienen de jaarrekeningen 2015 en 2016 nog aan de Staten te worden aangeboden en zijn de jaarrekeningen 2017 en 2018 nog niet opgesteld. Het Cft benadrukt de noodzaak om deze achterstanden weg te werken.

Toelichting

Gewone dienst

De financiële en economische situatie van Sint Maarten is na de orkanen in 2017 problematisch. Het opstellen van een realistische begroting voor 2018 was daardoor een grote opgave. Bijstelling van de begroting gedurende 2018 heeft niet plaatsgevonden ondanks het advies van het Cft daartoe. Uit de vierde UR blijkt dat het tekort 2018 vooralsnog eindigt op ANG 90,3 miljoen.

	Begroting 2018	Realisatie 2018	Vershil
Gewone dienst baten	303,4	374,4	71,0
Gewone dienst lasten	500,5	464,7	-35,8
Begrotingssaldo	-197,1	-90,3	106,8

De ontvangsten aan loonbelasting, omzetbelasting en winstbelasting vallen hoger uit dan voorzien in de begroting. De gerealiseerde loonbelasting van ANG 135 miljoen is hoger dan de begrote ANG 107,1 miljoen, omdat bij de begroting uitgegaan werd van een conservatieve inschatting van de werkloosheid. Aan omzetbelasting is ANG 117,5 miljoen ontvangen, dit is ANG 21 miljoen meer dan in de begroting is opgenomen.

¹ Op basis van een BBP van ANG 1.762 miljoen, prognose CBCS 2018.

Ook de winstbelasting valt met ANG 20,3 miljoen hoger uit dan de begrote ANG 13,8 miljoen. De gerealiseerde fees en concessies zijn lager dan begroot, onder meer door het niet realiseren van begrote concessies van overheidsdeelnemingen en lagere opbrengsten uit casino en loterij fees.

De lasten van ANG 464,7 miljoen vallen ANG 35,8 miljoen lager uit dan begroot, met name doordat de personeelskosten ANG 25,9 miljoen lager uitvallen. Sint Maarten verklaart dit enerzijds doordat begrote vacatures niet zijn ingevuld en anderzijds doordat salarissen te hoog zijn begroot. De kosten voor goederen en diensten vallen ANG 3,3 miljoen lager uit, de afschrijvingskosten zijn ANG 3,6 miljoen lager.

Tenslotte worden in de UR diverse risico's beschreven waardoor het tekort van ANG 90,3 miljoen nog kan wijzigen bij het opstellen van de jaarrekening 2018. Deze risico's betreffen onder meer:

- Afwaarderingen op materiële activa en overheidsdeelnemingen;
- De eindafrekening van SZV voor de Overheids-Ziektekostenregeling (OZR) voor het jaar 2018.

Kapitaaldienst

Sint Maarten rapporteert ANG 6,7 miljoen aan kapitaaluitgaven, waarvan ANG 1,7 miljoen voor investeringen en ANG 5 miljoen voor studieleningen. De gerealiseerde inkomsten bedragen ANG 10,5 miljoen. Sint Maarten geeft aan dat investeringen in het kader van de wederopbouw met name verlopen via het wederopbouwfonds. Het Cft heeft in zijn reactie bij de tweede en de derde UR Sint Maarten verzocht om aflossingen van leningen als uitgaven op de kapitaaldienst op te nemen. Het Cft constateert dat dit niet is verwerkt in de vierde UR. Ook indien de aflossingen van leningen bij de kapitaaluitgaven worden betrokken, is de in de vierde UR opgenomen kapitaaldienst sluitend.

Liquiditeitspositie

In de vierde UR geeft Sint Maarten aan per eind 2018 te beschikken over ANG 83,1 miljoen aan liquiditeiten, waarvan ANG 50,2 miljoen geormerkte liquiditeiten en ANG 32,9 miljoen vrije liquiditeiten (op basis van de maandrapportage uit december 2018). De liquiditeiten zijn ten opzichte van het derde kwartaal toegenomen met circa ANG 10 miljoen, doordat er in oktober 2018 ANG 32,6 miljoen aan liquiditeitssteun is ontvangen. Tevens bleken de inkomsten in november en december hoger dan begroot. Sint Maarten heeft in 2018 verzoeken ingediend voor een tweede en derde tranche aan liquiditeitssteun.

Rentelastnorm collectieve sector

Uit de UR blijkt dat de collectieve sector, op basis van een rapport uit 2017, door de Ministerraad en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties formeel is vastgesteld. Het Cft ontvangt graag op korte termijn de betreffende stukken.

Op grond van artikel 24 van de Rft rapporteert Sint Maarten uiterlijk op 1 september over de uitgaven, ontvangsten, tekort en schuld cijfers van het voorafgaande jaar van de collectieve sector. Daaruit moet blijken of er een overschrijding van de rentelastnorm dreigt. Op basis van de op dit moment bekende en beschikbare gegevens voldoet de collectieve sector per 31 december 2018 aan de rentelastnorm.

Betalingsachterstanden en schuldquote

Sint Maarten rapporteert eind 2018 ANG 170,9 miljoen aan betalingsachterstanden. De omvang van de betalingsachterstanden is met ANG 1,0 miljoen toegenomen ten opzichte van het derde kwartaal door een stijging in betalingsachterstanden bij TELEM. Sint Maarten geeft aan dat verdere betalingen ter reductie van de achterstanden zullen plaatsvinden na waarborging van de liquiditeitspositie van de overheid. Het Cft dringt er nogmaals op aan om duidelijkheid te verschaffen over getroffen vaststellingsovereenkomsten en/of voorgenomen betalingsregelingen en de betalingsachterstanden in te lopen.

De schuldquote van Sint Maarten komt eind 2018 uit op circa 39% van het BBP².

Aanwijzing 2015

Sinds 8 september 2015 is een aanwijzing van de RMR van kracht waarin onder andere is bepaald dat ultimo 2018 gecompenseerd dient te worden voor de tekorten uit de periode 2010-2014 en dat betalingsachterstanden opgelost dienen te worden. De vastgestelde begroting 2018 voorziet niet in het compenseren van tekorten en het oplossen van betalingsachterstanden en dit blijkt dan ook niet uit de vierde UR.

Een ander punt uit de aanwijzing is het nemen van maatregelen om de oudedagsvoorzieningen en het zorgstelsel structureel betaalbaar te houden. Sint Maarten heeft in haar ontwerpbegroting 2019 aangegeven dat de aangepaste wetgeving om de pensioenlasten voor ambtenaren betaalbaar te houden vanaf 1 mei 2019 van kracht zal zijn. Eerder was meegedeeld dat dit vanaf 1 januari 2019 het geval zou zijn. Het Cft stelt wederom vast dat de betreffende wetgeving nog niet is goedgekeurd door de Staten. Het Cft heeft Sint Maarten geadviseerd de AOV leeftijd te verhogen van 62 jaar naar 65 jaar om ook dat deel van de oudedagsvoorzieningen betaalbaar te houden.

Risicoparagraaf

Sint Maarten heeft in de vierde UR een risicoparagraaf opgenomen met mogelijke financiële risico's. Een belangrijk risico betreft volgens Sint Maarten de verwachte structurele overschrijdingen bij het Korps Politie en Huis van Bewaring. Ook zijn er structurele overschrijdingen bij het ministerie van Algemene Zaken op het gebied van facilitaire zaken. Daarnaast signaleert het Cft dat het risico van afwaardering van materiële en financiële vaste activa niet is opgenomen in de risicoparagraaf. Het Cft adviseert de risico's zoveel mogelijk te kwantificeren en maatregelen te nemen om deze te mitigeren.

² Op basis van een BBP van ANG 1.762 miljoen, prognose CBCS 2018.

Financieel beheer

In de vierde UR is een voortgangsoverzicht van de deelprojecten van het verbeterplan financieel beheer aangeleverd. Het Cft constateert dat deze rapportage gelijk is aan de rapportage bij de derde UR 2018. Hieruit leidt het Cft af dat in het vierde kwartaal, evenals in het derde kwartaal, geen of nagenoeg geen voortgang is geboekt met de uitvoering van de deelprojecten. Sint Maarten heeft toegezegd een nieuw implementatieplan financieel beheer op te leveren. Het Cft ontvangt graag een afschrift zodra dit plan door de Ministerraad is goedgekeurd. Het Cft verzoekt u dringend om bij de volgende UR de voortgang op basis hiervan te actualiseren en de tijdslijnen en deelprojecten aan te passen. Het Cft en Sint Maarten hebben in oktober 2018 afgesproken dat Sint Maarten toewerkt naar een goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2021.

Overheidsvennootschappen

In zijn brief van 6 september 2018 heeft het Cft aan Sint Maarten verzocht de jaarrekeningen 2017 van de overheidsentiteiten aan te leveren. Van de vier grootste deelnemingen van Sint Maarten mist het Cft nog de jaarrekeningen 2017 van GEBE en Princess Juliana International Airport Holding. Van de entiteiten in de collectieve sector beschikt het Cft over de jaarrekeningen 2017 van vier van de dertien organisaties. Gezien de mogelijke gevolgen van de financiële situatie van deze deelnemingen voor het begrotings- en verantwoordingsproces van Sint Maarten is het noodzakelijk dat het Cft op korte termijn deze jaarrekeningen ontvangt.

Verantwoordingen 2013 - 2017

In artikel 18 lid 4 van de Rft is bepaald dat uiterlijk 31 augustus van ieder jaar, door het bestuur van Sint Maarten, een afschrift van de vastgestelde jaarrekening over het voorafgaande jaar aan het Cft wordt verstrekt. Indien de jaarrekening op 31 augustus nog niet is vastgesteld dient het bestuur de in voorbereiding zijnde jaarrekening naar de stand van dat tijdstip te verstrekken.

De landsverordeningen tot vaststelling van de jaarrekening 2013 en 2014 zijn onlangs goedgekeurd door de Staten. Sint Maarten geeft in de vierde UR aan dat de jaarrekening 2015 in het eerste kwartaal van 2019 zal worden aangeboden aan de Staten. De jaarrekening 2016 is in oktober 2018 behandeld door de Ministerraad. Aangezien het accountantsrapport bij deze jaarrekening naar verwachting in het eerste kwartaal wordt opgeleverd, ontvangt het Cft de jaarrekening 2016 en het accountantsrapport graag op korte termijn. Aanbieding aan de Staten staat gepland voor het tweede kwartaal van 2019. Volgens de planning van Sint Maarten zal de jaarrekening 2017 in het eerste kwartaal 2019 worden behandeld in de Ministerraad. Het Cft ontvangt graag deze maand de jaarrekening 2017 of de in voorbereiding zijnde jaarrekening 2017 naar de stand van dat tijdstip.

Kenmerk
Cft 201900036
Blad
6/6

Tot slot

Om op termijn begrotingsoverschotten te realiseren en daarmee de tekorten op de gewone dienst te compenseren is het noodzakelijk dat Sint Maarten de belastingopbrengsten verhoogt. Daartoe is Sint Maarten voornemens de belastingdienst te herstructureren hetgeen onder meer moet leiden tot verhoging van de compliance. In de RMR van 23 november 2018 is besloten dat Sint Maarten ieder kwartaal dient te rapporteren over de voortgang van onder meer deze herstructurering en daarbij ten minste moet ingaan op de onderdelen van de herstructurering zoals beschreven in het Financial Recovery Plan. Het Cft verwacht dan ook dat met ingang van de UR over het eerste kwartaal van 2019 hierover wordt gerapporteerd.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het Cft graag bereid die te geven.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De voorzitter van de Staten van Sint Maarten
De (wnd.) secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Sint Maarten